

OBČINA VRANSKO
VRANSKO 59
3305 VRANSKO

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI

	ODGOVORNA OSEBA	PODPIS
Izdelal	PRO-ZiR d.o.o.	
Odobril	Poveljnik CZ Občine Vranksko Vlado Reberšek	
Sprejel	Župan Občine Vranksko Franc Sušnik	
Skrbnik	ZiR Rosita Papinutti	

Številka:

Datum:

KAZALO

1. UVOD.....	4
1.1 UTEMELJITEV.....	4
1.2 SPLOŠNO O NEVARNOSTI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA	4
1.3 VIRI NEVARNOSTI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA V REGIJI	4
1.4 JEDRSKE ELEKTRARNE.....	5
1.4.1 NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO	5
1.4.2 JEDRSKE ELEKTRARNE V TUJINI.....	6
1.5 MOŽNE POSLEDICE NESREČ V JEDRSKIH ELEKTRARNAH	7
1.6 SKLEPNE UGOTOVITVE	7
 2. OBSEG NAČRTOVANJA	8
2.1 RAVNI NAČRTOVANJA.....	8
2.2 NAČELA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	8
 3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB JEDRSKI NESREČI.....	9
3.1 TEMELJNE PODMENE NAČRTA.....	9
3.2 KONCEPT ODZIVA OB JEDRSKI NESREČI V NEK	9
3.3 KONCEPT ODZIVA OB JEDRSKI NESREČI V TUJINI	11
3.4 UPORABA NAČRTA.....	12
 4 SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	13
4.1 PREGLED ORGANOV IN ORGANIZACIJ, KI SODELUJEJO PRI IZVEDBI NALOG ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI.....	13
4.1.1 OBČINSKI ORGANI IN SLUŽBE	13
4.1.2 SILE ZA ZRP.....	13
4.2 MATERIALNO TEHNIČNA SREDSTVA.....	13
4.3 PREDVIDENA FINANČNA SREDSTVA	14
 5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	15
5.1 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI V NEK	15
5.1.2 OBVEŠČANJE PRISTOJNIH ORGANOV V OBCINI.....	15
5.1.3 OBVEŠČANJE PREBIVALCEV OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI.....	16
5.2 OBVEŠČANJE OB JEDRSKI NESREČI V TUJINI	16
 6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV TER ZAGOTAVLJANJE POMOČI.....	17
6.1 AKTIVIRANJE ORGANOV IN STROKOVNIH SLUŽB OB JEDRSKI NESREČI V NEK	17
6.2 AKTIVIRANJE SIL OBČINE VRANSKO ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ OB NESREČI V NEK	18
6.3 AKTIVIRANJE SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ OB JEDRSKI NESREČI TUJINI.....	19
6.4 AKTIVIRANJE MATERIALNIH SREDSTEV POMOČI.....	19

7.1 ORGANI IN NJIHOVE NALOGE	20
7.1.1 OBČINSKI ORGANI.....	20
7.1.2 PROSTOVOLJNE IN DRUGE ORGANIZACIJE.....	20
7.1.3 ORGANI CIVILNE ZAŠČITE.....	21
7.2 OPERATIVNO VODENJE	21
7.3 UKREPANJE ORGANOV CZ OB NESREČI	22
7.4 ORGANIZACIJA ZVEZ	24
7.5 SPREJEM IN OSKRBA OGROŽENIH PREBIVALCEV	24
8 .NADZOR RADIOAKTIVNOSTI.....	26
8.1 REDNI MONITORING.....	25
8.2 IZREDNI MONITORING.....	25
9. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	27
9.1 ZAŠČITNI UKREPI	27
9.2 NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	30
9.1.1 NUJNA MEDISCINSKA POMOČ.....	30
9.1.2 PRVA VETERINARSKA POMOČ.....	31
9.1.3 ZAGOTAVLJANJE OSNOVNIH POGOJEV ZA ŽIVLJENJE.....	31
9.1.4 SPREJEM IN OSKRBA OGROŽENIH PREBIVALCEV.....	31
10 .OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA.....	33
11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV.....	34
11.1 POMEN POJMOV	34
11.2 OKRAJŠAVE	34
12. SEZAM PRILOG.....	35
13. SEZNAM DODATKOV.....	36
14. POSEBNE PRILOGE	
1. NAVODILO ZA USPOSABLJANJE, URJENJE IN IZVEDBO VAJ ZIR.....	37

1. JEDRSKA ALI RADIOLOŠKA NESREČA

1.1. UVOD

Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči za območje občine Vransko je izdelan v skladu in na podlagi Državnega načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči, ki ga je sprejela vlada RS 22.7.2010 ter na podlagi Regijskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči na območju Zahodnoštajerske regije (verzija 3.0), v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/06-UPB1 in 97/10) je izdelan na osnovi Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 24/2012 in 78/16) ter drugimi predpisi in strokovnimi podlagami.

Načrt ne zajema drugih nesreč z viri ionizirajočega sevanja, kot so nesreče pri transportu radioaktivnih ali jedrskih snovi, nesreče z drugimi viri ionizirajočega sevanja ali nesreče, ki bi jo povzročilo strmoglavljenje satelita na jedrski pogon. Prav tako v načrt ni vključena pripravljenost RS na teroristične napade z uporabo radiološkega orožja,

1.2. SPLOŠNO O NEVARNOSTI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA

Viri ionizirajočega sevanja so naravni in umetni. Zaradi radioaktivnih izotopov v okolju (zemlja, zrak, voda, prehrana) je človek na razne načine izpostavljen ionizirajočemu sevanju. Običajno jih delimo na zunanje in notranje obsevanje.

Do zunanjega obsevanja pride, če so radioaktivni izotopi v človekovi okolici, do notranjega obsevanja pa pride zaradi vnosa radioaktivnih snovi v organizem z vdihavanjem onesnaženega zraka, uživanjem onesnažene hrane in pijače in zaradi vnosa skozi kožo, zlasti če je poškodovana.

1.3. VIRI NEVARNOSTI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA V REGIJI

Vire nevarnosti lahko razdelimo v 5 skupin:

1. **Jedrski objekti** - to so jedrske elektrarne, raziskovalni jedrski reaktorji, postroji za obogatitev urana, postroji za izdelavo gorivnih elementov, obrati za predelavo in odlaganje obsevanega jedrskega goriva ter objekti, namenjeni uskladiščenju, predelavi in odlaganju radioaktivnih odpadkov. V regiji je takšen objekt raziskovalni jedrski reaktor v Podgorici pri Ljubljani, nevarnost predstavlja bližina NEK in takšni objekti v tujini, ki imajo ob nesreči čezmejni vpliv.

2. **Objekti, kjer se uporabljajo radioaktivni viri** - to so stacionarni objekti, kjer se uporabljajo radioizotopi (npr. v industriji, raziskovalnih inštitutih in bolnišnicah).

3. **Prevoz radioaktivnih in jedrskih snovi** - zaradi posebnih varnostnih ukrepov je verjetnost nesreče pri prevozu zelo majhna, ce pa se zgodi je njen vpliv prostorsko omejen na nekaj hektarjev veliko območje, ki bi ga bilo potrebno po nesreči dekontaminirati oziroma omejiti dostop nanj.

4. **Padec satelita na jedrski pogon ali satelita, ki ima na krovu radioaktivni material.** Razlikujemo dve vrsti virov sevanja na satelitu: vir visoke alfa aktivnosti (iztopi plutonija) in reaktorski vir. Nevarnost pomeni predvsem vdihavanje delcev, ki v posamezniku lahko povzročijo visoke doze, in ne zunanje sevanje. Območja onesnaženja so trakaste oblike s širino nekaj 10 kilometrov in dolžino nekaj 100 kilometrov.

5. **Teroristicni napadi** se lahko izvedejo z napadi na jedrske objekte ali z uporabo t.i. »umazanih bomb« katerih namen je povzročiti radiološko kontaminacijo omejenega obsega.

V občini Dol pri Ljubljani, v naselju Podgorica, se nahaja raziskovalni jedrski reaktor TRIGA Mark II za potrebe Inštituta Jožef Štefan. Končna varnostna ocena za raziskovalni reaktor TRIGA Mark II v Podgorici ne predvideva, da bi lahko prišlo do nesreče z radioaktivnim izpustom v okolico, ki bi imel posledice za prebivalstvo. Reaktor je tako konstruiran, da pri nenadnem povecanju moci sam ugasne še preden se proizvede dovolj toplote, da bi prišlo do taljenja sredice. Najhujša predvidena nesreča na področju reaktorskega centra bi bila izguba vode iz reaktorskega tanka, kar bi povzročilo zelo veliko hitrost doze v reaktorski hali, brez vpliva na področje zunaj ograde reaktorskega centra. Nesreča z največjim vplivom na prebivalstvo bi bila poškodba srajcke gorivnega elementa pri premeščanju, kar bi povzročilo dozo nekaj mikro Sv na oddaljenosti 100 m od reaktorja.

S tem načrtom se ureja nadzor in obvladovanje dogodkov ob nesrečah v jedrskih elektrarnah, ter ukrepanje in naloge ob radioloških nesrečah. Najhujša jedrska nesreča v tem primeru pomeni poškodbo sredice z odpovedjo zadrževalnega hrana.

V Sloveniji je takšen objekt:

- Nuklearna elektrarna Krško,
- v tujini jedrske elektrarne v 1000-kilometrskega območju

1.4. JEDRSKE ELEKTRARNE

1.4.1. Nuklearna elektrarna Krško (NEK)

NEK je na levem bregu reke Save in je približno 3 km oddaljena od Krškega, leži 70 km jugovzhodno od Ljubljane in 35 km severozahodno od Zagreba. Ter 117 km od Vdca.

Nuklearna elektrarna ima lahkovodni tlačni reaktor tipa PWR s toplotno močjo 2000 MW, v katerem je 121 gorivnih elementov. Električna moč na sponkah generatorja je 707 MW.

Za preprečevanje jedrskih nesreč in za zmanjšanje njihovih posledic so v elektrarni vgrajeni naslednji sistemi in naprave:

- **varovalni sistemi,**
- **tehničnovarnostne naprave,**
- **zadrževalni sistemi in**
- **sistemi za napajanje v sili.**

Skupna naloga vseh varnostnih sistemov je preprečevanje nenadzorovanega uhajanja radioaktivnih snovi v okolico elektrarne.

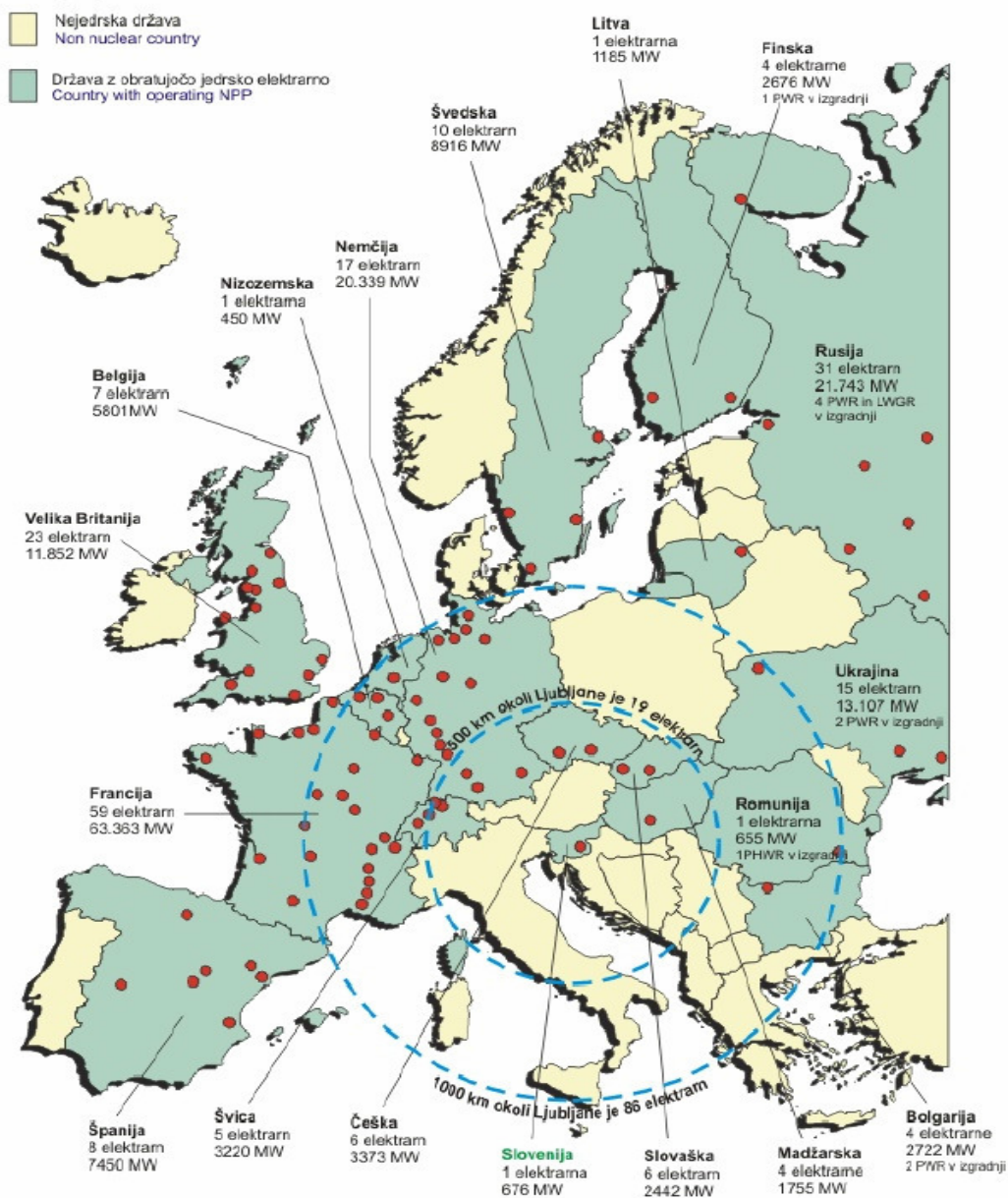
1.4.2. Jedrske elektrarne v tujini

Na območju 1000 km od Slovenije deluje 50 jedrskih elektrarn s 109 energetskimi reaktorji, od tega jih je 32 v 500-kilometrskega pasu.

Območju Zahodnoštajerske regije so najbližje elektrarne na Madžarskem, Slovaškem, Češkem in Nemčiji (na Bavarskem), ki so od meje oddaljene do 300 km.

Jedrske elektrarne v Evropi

Copyright © ICJT 2006
www.icjt.org

Stanje avgusta 2006 po podatkih Mednarodne agencije za atomsko energijo.
Status as of August 2006 as reported to IAEA.

Na eni označeni lokaciji je lahko tudi več reaktorjev.
Each indicated location can represent several reactors.

Slika 1 : Jedrske elektrarne v Evropi

1.5. MOŽNE POSLEDICE NESREČE

Ob jedrski ali radiološki nesreči se sprostijo radioaktivne snovi pretežno v ozračje in se razširijo v obliki radioaktivnega oblaka v okolje. Stopnja ogroženosti ob jedrski ali radiološki nesreči zaradi radioaktivnega onesnaženja okolja je odvisna od vrste in količine izpušne aktivnosti posameznih skupin radionuklidov. Prenos in razširjenje sta odvisna od vremenskih razmer. Radioaktivni delci se med prenosom usedajo (suhi used) ali pa se izpirajo s padavinami (mokri used) na površine pod seboj.

Radioaktivno sevanje prihaja do človeka z vdihavanjem radioaktivnih delcev, zaužitjem z vodo ali hrano ter z neposrednim zunanjim obsevanjem iz radioaktivnega oblaka ali iz onesnaženih tal.

1.5.1. Možne posledice jedrske nesreče NEK na območju Občine Vransko

NEK velja za varno jedrsko elektrarno in ima v svojem varnostnem sistemu vgrajenih več varnostnih elementov, zato je možnost resne nesreče (taljenje reaktorske sredice) majhna, še manjša pa je verjetnost, da bi v primeru nesreče prišlo do nenadnega izpusta radioaktivnih snovi v okolje.

1.5.2. Možne posledice jedrske nesreče v tujini

Ob nesrečah v oddaljenih jedrskih objektih, predvsem tistih, ki so znotraj 1000 kilometrskega območja, lahko ob neugodnih vremenskih razmerah (dež pri prehodu radioaktivnega oblaka) pričakujemo onesnaženje na celotnem območju Slovenije, s tem pa tudi področje Občine Vransko

1.6. SKLEPNE UGOTOVITVE

Občino Vransko lahko prizadenejo nesreče:

- v jedrski elektrarni Krško,
- v jedrskih elektrarnah v tujini, ki so znotraj 1000 km območja oddaljenosti od Slovenije.
- radiološke nesreče

S tem načrtom zaščitite in reševanja ob jedrski nesreči v NEK ali v tujini se načrtujejo ukrepi in naloge za zaščito, reševanje in pomoč za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje, ki so v pristojnosti občine.

Ob jedrski ali radiološki nesreči v NEK se z načrtom načrtuje izvajanje ukrepov in nalog za ozemlje, ki je izven 25 km območja in spada v območje splošne pripravljenosti.

Ob jedrski ali radiološki nesreči v tujini se izvajajo ustrezni ukrepi, ki so predvideni za območje dolgoročnih zaščitnih ukrepov ter drugi ukrepi, ki jih predlagajo pristojni strokovni organi. Z načrtom se načrtuje sprejem in namestitev oseb iz območja izvajanja evakuacije (Posavja).

Občina Vransko izpolnjuje pogoje za sprejem 90 evakuiranih prebivalcev, saj leži izven 25 kilometrskega območja načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov. Število evakuiranih prebivalcev, ki jih sprejme občina Vransko ter določitve evakuacijskih sprejemališč definira Regijski načrt za jedrsko nesrečo, podani pa so v prilogah tega načrta.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. RAVNI NAČRTOVANJA

Občina Vransko izdela načrta zaščite in reševanja za območje splošne pripravljenosti, kjer se izvajajo dolgoročni ukrepi ob jedrski ali radiološki nesreči v NEK in ukrepi ob nesreči, v kateri od jedrskih elektrarn v tujini.

S tem načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito in reševanje, ki so v občinski pristojnosti.

Načrt zaščite in reševanja ob jedrski nesreči občine Vransko je usklajen z regijskim načrtom in s temeljnim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski nesreči.

2.2. NAČELA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

Pri zaščiti in reševanju pa se upoštevajo predvsem naslednja načela:

- načelo pravice do varstva:** po zakonu ima vsak zagotovljeno pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ob jedrski nesreči imata zaščita in reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi.
- načelo pomoči:** ob jedrski nesreči je vsak dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih.
- **načelo javnosti:** država in občine morajo zagotoviti, da je prebivalstvo na prizadetem območju obveščeno o nevarnostih.
- načelo preventive.** država in občine pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s svojimi pristojnostmi prednostno organizirajo izvajanje preventivnih ukrepov.
- načelo odgovornosti.** Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.** Pri zaščiti in reševanju so dolžne občine uporabiti najprej lastne sile in sredstva in le, če ta ne zadoščajo ali niso zagotovljena med sosednjimi občinami, se vključi v pomoč in reševanje država.
- načelo obveznega izvajanja odločitev:**
vodenje zaščite in reševanja temelji na obveznem izvajanju odločitev organov, pristojnih za vodenje civilne zaščite, in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- načelo zakonitosti:**
nihče ni dolžan in ne sme izvajati odločitve, če je očitno, da bi s tem storil kaznivo dejanje ali kršil mednarodno humanitarno pravo.
- načelo varstva reševalcev in drugega osebja:**
dozne obremenitve posameznikov, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju, načeloma ne smejo preseči vrednosti doznih omejitev za profesionalne delavce z viri ionizirajočega sevanja, razen če bi s tem obvarovali življenje in zdravje večjega števila ljudi ali preprečili razvoj dogodkov s katastrofalnimi posledicami.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB JEDRSKI NESREČI

3.1. TEMELJNE PODMENE NAČRTA

1. Načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči na območju občine Vransko je izdelan za jedrsko nesrečo ali radiološko, pri kateri lahko pride do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje, in sicer za:
  - ✚ jedrsko nesrečo v NEK,
  - ✚ radiološko nesrečo in
  - ✚ jedrsko nesrečo v tujini s čezmejnimi vplivi na območje občine Vransko.
2. Načrt temelji na vnaprej določenih območjih načrtovanja zaščitnih ukrepov, stopnjah nevarnosti in intervencijskih nivojih.

Ob nesrečah v tujini in v NEK je občina Vransko na območju splošne pripravljenosti.

Stopnje nevarnosti:

- ✚ nenormalni dogodek,
- ✚ začetna nevarnost,
- ✚ **objektna nevarnost**,
- ✚ **splošna nevarnost**, se razglasi, ko grozi oziroma je prišlo do poškodbe ali taljenja sredice z možnostjo poškodovanja zadrževalnega hrama. Obstaja možnost ali pa je prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v okolje v takšnem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe na širšem območju okoli elektrarne.

Intervencijski nivoji:

- ✚ **intervencijski nivoji**, so izogibne doze, pri katerih začnemo izvajati takojšnje in dolgoročne zaščitne ukrepe za ogroženo prebivalstvo;
- ✚ **akcijski nivoji** so nivoji kontaminacije prehrane, pri katerih začnemo uvajati kontrolo nad prehrano;
- ✚ **operativni intervencijski nivoji** so neposredno merljive ravni, pri katerih začnemo uvajati zaščitne ukrepe za prebivalstvo ali delavce; izvedeni so iz intervencijskih in/ali akcijskih nivojev.

3.2. KONCEPT ODZIVA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI V NEK

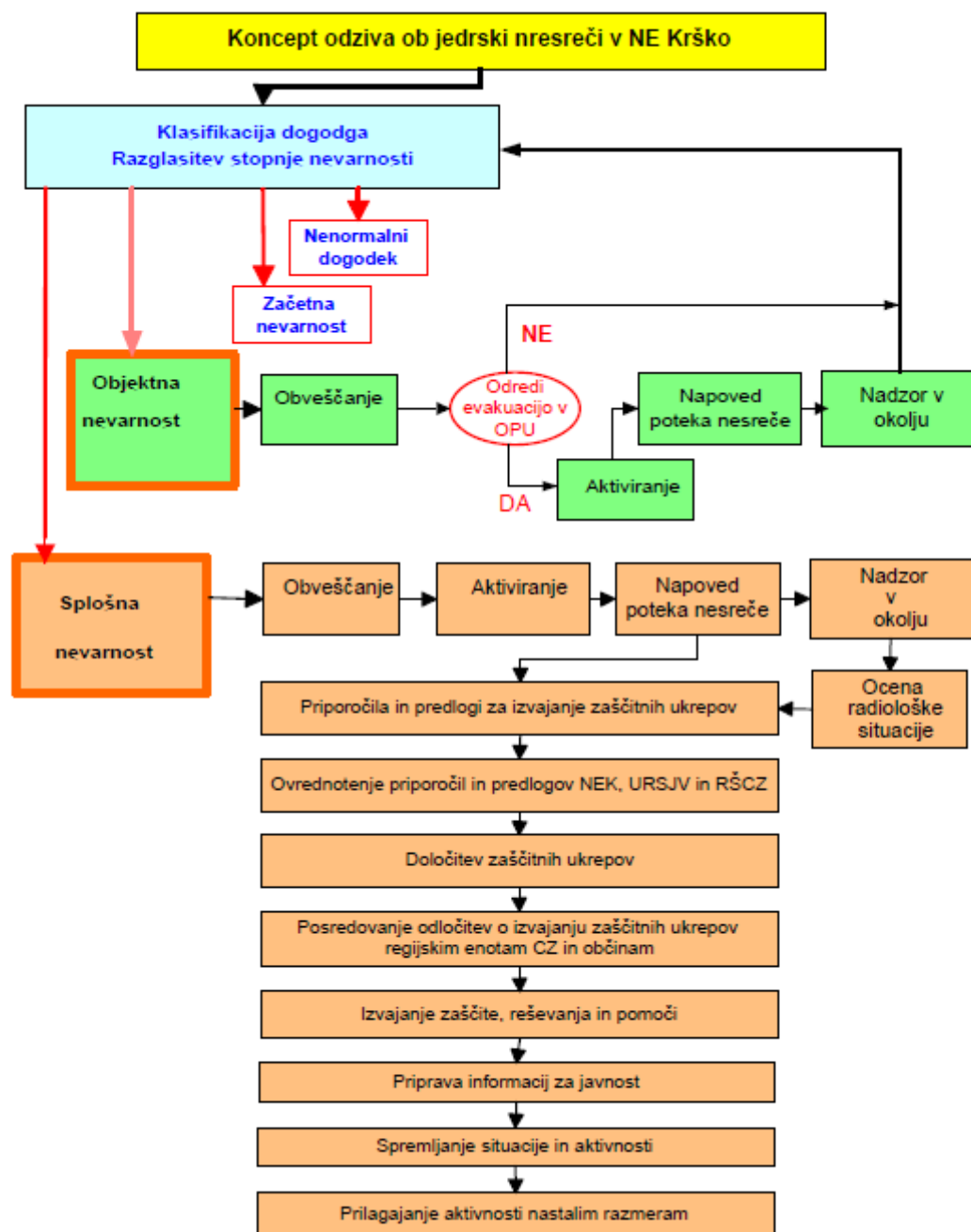
Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK temelji na stopnjah nevarnosti oziroma klasifikaciji izrednega dogodka - nesreče. Klasifikacija nevarnosti je v pristojnosti NEK.

Odstopanje od normalnega obratovanja elektrarne v Krškem razvrščamo v:

- ✚ **nenormalni dogodek** se razglasi, ko se dogodki razvijajo v smeri nenormalnega obratovanja elektrarne. Ob nepravilnem ukrepanju ali razvoju stanja, ki ga osebje v izmeni ne bi imelo več pod nadzorom, bi lahko ti dogodki vplivali na varnost elektrarne in bi vodili v višjo stopnjo nevarnosti.
- ✚ **začetna nevarnost** se razglasi ob nastanku ali razvoju nenormalnega dogodka in ima ali bi lahko imela za posledico zmanjšanje varnosti v elektrarni. Možen je manjši izpust radioaktivnih snovi, ni pa pričakovati večjega tveganja za okolje.
- ✚ **objektna nevarnost** se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo ali bi lahko imeli za posledico večjo odpoved varnostnih funkcij elektrarne in posledično ogroženost osebja elektrarne in okoliškega prebivalstva. Obstaja

možnost ali pa je že prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v takem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe v elektrarni, vključno z evakuacijo elektrarne in območja, ki je pod neposrednim nadzorom elektrarne (0,5 km izključitveno območje),

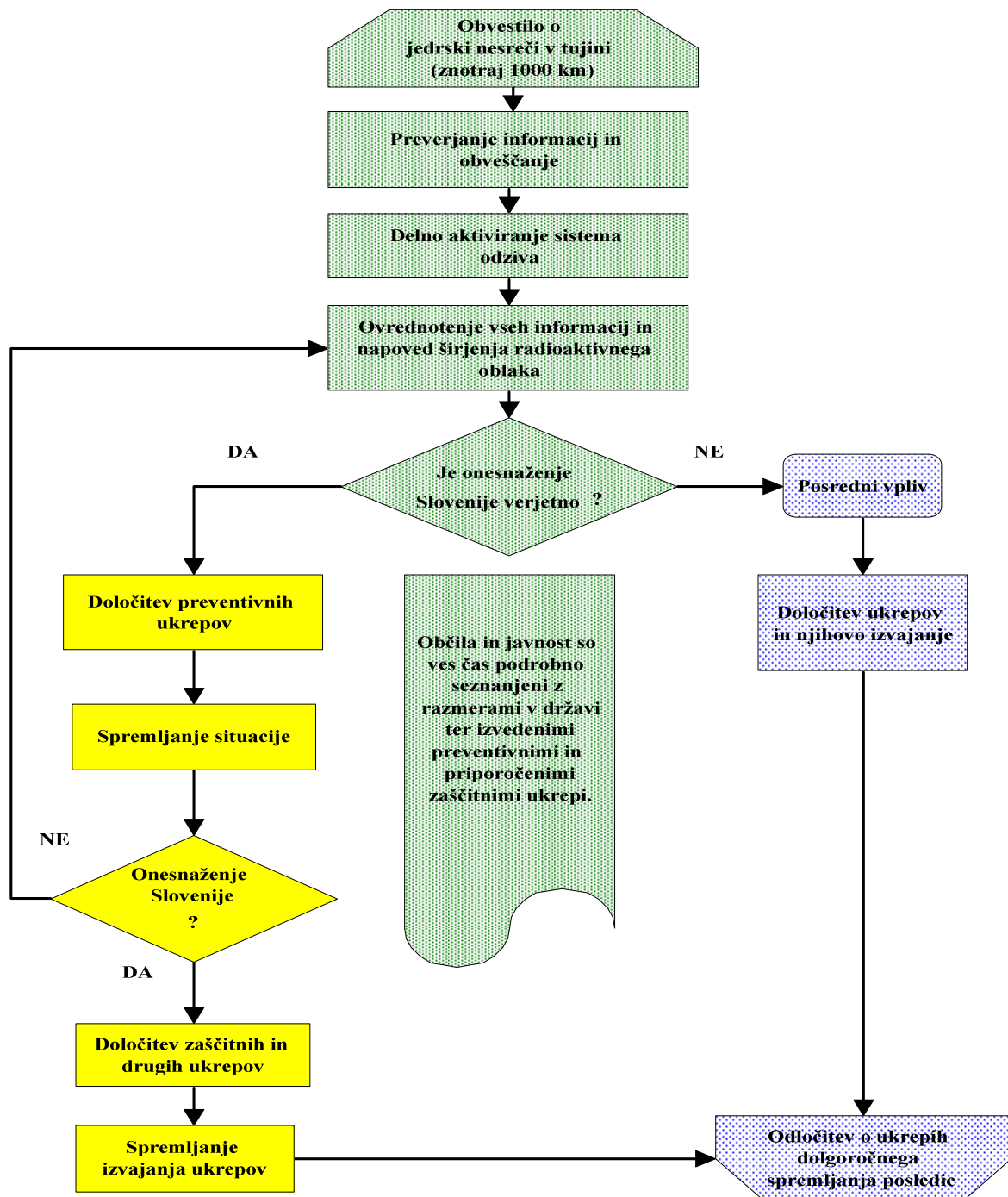
✚ **splošna nevarnost** se razglasi, ko grozi oziroma je prišlo do poškodbe ali taljenja sredice z možnostjo poškodovanja zadrževalnega hrana. Obstaja možnost ali pa je prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v okolje v tolikšnem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe na širšem območju okoli elektrarne.

3.3. KONCEPT ODZIVA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI V TUJINI

Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini temelji na oceni možne ogroženosti: na napovedi širjenja radioaktivnega oblaka in možnem neposrednem onesnaženju Slovenije ter na oceni posrednega vpliva (uvoz, prehodi čez državno mejo, potovanje v prizadete države, zaščita Slovenskih državljanov v prizadetih državah itd.).

Koncept odziva ob jedrski ali radiološki nesreči v tujini

3.4. UPORABA NAČRTA

Občinski načrta se aktivira že ob objektni nevarnosti, hkrati pa se lahko aktivira tudi ob radiološkem izrednem dogodku oz. nesreči.

- ob jedrski nesreči v NEK, ko Nuklearna elektrarna v Krškem razglasi splošno nevarnost,
- ob nesrečah v jedrskih elektrarnah v tujini, ko je iz poročil URSVS in ŠCZ RS razvidno, da je potencialna nevarnost kontaminacije za območje osrednje Slovenije oz. Občine Vransko.

Župan je dolžan izvajati sprejete zaščitne ukrepe na območju Občine Vransko in poročati poveljniku CZ regije o izvedenih ukrepih.

Odločitev o uporabi načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči sprejme poveljnik Civilne zaščite Občine Vransko oziroma njegov namestnik.

D- 20 Načrt sprejema evakuiranih iz Posavja

4. SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1. PREGLED ORGANOV IN ORGANIZACIJ, KI SODELUJEJO PRI IZVEDBI NALOG ZRP V OBČINI VRANSKO

4.1.1 Občinski organi in službe:

- župan,
- nadzorni odbor,
- občinski svet,
- občinska uprava.

4.1.2 Sile za ZRP:

- Organi vodenja CZ:
  - poveljnik CZ Občine Vransko,
  - namestnik poveljnika CZ Občine Vransko,
  - štab CZ Občine Vransko,
- Enote in službe CZ:
  - služba za podporo.
- Javne službe in organizacije:
  - javna zdravstvena služba – Zdravstvena postaja Vransko,
  - gospodarske javne službe (Energetika Projekt in pogodbeniki).
- Enote in službe društev in drugih nevladnih organizacij:
  - prostovoljni gasilci PGD,
  - Območno združenje Rdečega križa Žalec,
  - Župnijska karitas Vransko,
  - Drugi javni zavodi in gospodarske službe.

P-1/1	Seznam odgovornih oseb občine Vransko
P-1/4	Seznam članov OŠCZ
P-1/3	Podatki o poveljniku CZ in njegovem namestniku
P-3/2	Podatki prostovoljnih gasilskih enot
P-6/7	Pregled pogodbenih izvajalcev
P-6/1	Seznam humanitarnih organizacij

4.2. MATERIALNO-TEHNIČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.2.1 Materialno-tehnična sredstva se načrtujejo za:

- **zaščitno - reševalno opremo in orodje** (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci). Uporabljali bi sredstva, ki so v lasti Občine Vransko, Civilne zaščite, ter sredstva prostovoljnih gasilskih društev in ostalih društev Občine Vransko (v dogovoru z društvi). Po potrebi se uporabi tudi sredstva šole in vrtca (v dogovoru) ter drugih organizacij in ustanov. Prav tako bi sodelovali s podjetniki, ki bi uporabljali lastno opremo. V primeru potrebe po dodatnih sredstvih, ki jih ne bi mogli pridobiti znotraj občine, bi za pomoč prosili najprej sosednje občine, nato regijo oziroma državo.
- **sredstva pomoči** (živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti oziroma sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženemu prebivalstvu).

P-14/7	Pregled MTS in opreme štaba CZ, občinskih enot CZ in drugih sil ZRP

4.3. PREDVIDENA FINANČNA SREDSTVA

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- **redne stroške** (stroški usposabljanj, nakupa in vzdrževanja opreme, vaj, drugi redni stroški); ti stroški se krijejo iz proračuna občine Vransko,
- **stroški v primeru nesreče - stroški operativnega delovanja** (povračilo stroškov za aktivirane pripadnike CZ in pripadnikov drugih enot, zavarovanje) in materialni stroški (npr. stroški namestitve prebivalcev...); ti stroški se krijejo iz sredstev proračunske rezerve.
- **stroški dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme**
- **materialne stroške** (prevozni stroški in storitve, gorivo, mazivo)

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

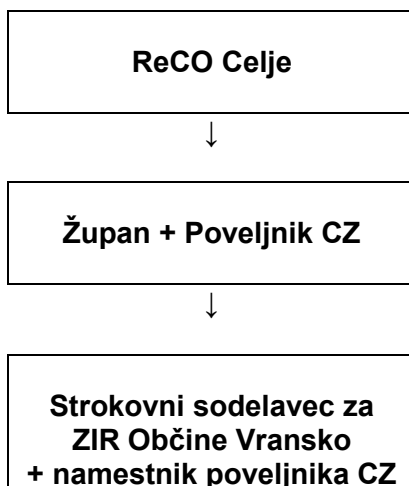
5.1. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE OB JEDRSKI NESREČI V NEK

5.1.1 Obveščanje pristojnih organov ob razglasitvi objektne oz. splošne nevarnosti v NEK

ReCO Celje:

- župana Občine Vransko,
- poveljnika CZ Občine Vransko,

P-1/1	Seznam odgovornih oseb občine Vransko
P-1/4	Seznam članov OŠCZ

Shema 3: Shema obveščanja ob nesreči

ReCO Celje ob razglašeni objektivni oz. splošni nevarnosti obvesti župana Občine Vransko in poveljnika CZ občine Vransko. Praviloma se obveščanje konca, ko operativec obvesti prvega po spisku, nato se izvede medsebojno obveščanje vseh odgovornih v občini Vransko. Obvestilo se posreduje po razpoložljivih sredstvih zvez (GSM, radijska zveza, telefon, kurirji). Za komuniciranje z ReCO Celje je po odločitvi župana Občine Vransko odgovoren poveljnik CZ Občine Vransko.

5.1.2 Obveščanje pristojnih organov v občini

Po nalogu župana je strokovni delavec za ZIR v občinski upravi odgovoren, da obvesti ostale odgovorne delavce v občinskih službah, ki so odgovorni za delo posameznih služb. Poveljnik oziroma štab CZ Občine Vransko zbira podatke o nevarnosti, razmerah in posledicah v občini tudi prek poverjenikov CZ, gasilskih društev in drugih virov ter jih posreduje ReCO.

5.1.3 Obveščanje prebivalcev ob jedrski ali radiološki nesreči

Obveščanje javnosti ob jedrski ali radiološki nesreči pomeni sprotno seznanjanje prebivalcev s stanjem, ki je nastalo kot posledica izrednega dogodka v NEK, pričakovanim potekom nesreče ter v primeru izpusta radioaktivnih snovi o širjenju radioaktivnega oblaka in ukrepih in nalogah zaščite, reševanja in pomoči, ki so bili uvedeni v Sloveniji v zvezi z nesrečo.

Pristojni organi in pooblaščenice organizacije spremljajo obratovanje NEK in drugih jedrskih ter sevalnih objektov v RS. Poleg tega nadzirajo tudi ravnanje z radioaktivnimi viri in drugimi viri sevanja ter spremljajo radioaktivnost v okolju.

Začetno obvestilo o jedrski ali radiološki nesreči sporočijo jedrski ali sevalni objekti - NEK, ali imetniki radioaktivnega vira, policija, občani, ReCO ali CORS ali URSJV. Informacija o jedrski ali radiološki nesreči iz tujine prispe neposredno na CORS in na URSJV.

Obveščanje javnosti se začne ob razglasitvi objektivne nevarnosti v NEK in ob neposredni nevarnosti zaradi radioaktivnega oblaka na območju Slovenije ob nesreči v jedrski elektrarni v tujini.

Informacije ob jedrski ali radiološki nesreči bodo občanom posredovane preko osrednjih in lokalnih medijev in na druge krajevno običajne načine (oglasne deske, raznos obvestil po gospodinjstvih ipd).

Prebivalci na ogroženem območju bodo o začetku izvajanja zaščitnih ukrepov obveščeni z alarmnim znakom za neposredno nevarnost (alarmirani), čemur bodo sledila navodila za izvajanje ukrepov preko osrednjih in lokalnih medijev oziroma na druge ustrezne načine (npr. razglas, elektronske sirene).

Ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah se informacijski centri ali pisarne organizirajo po potrebi.

Informacije za prebivalstvo morajo vsebovati predvsem naslednje poudarke:

- o smeri gibanja radioaktivnega oblaka;
- o trenutnem stanju na ogroženem in prizadetem območju (razvoj dogodkov);
- vplivih nesreče na prebivalstvo in okolje;
- kakšno pomoč lahko pričakujejo;
- ukrepi za omilitev nesreče;
- kako naj izvajajo osebno in vzajemno zaščito;
- kako naj sodelujejo pri izvajanju zaščitnih ukrepov;
- kje lahko dobijo dodatne informacije.

Občina Vransko za dodatne informacije občanov objavi telefonsko številko informacijske pisarne, kjer bodo lahko občani dobili vse dodatne informacije.

P-12/2	Pregled lokacij in objektov za začasno namestitvev

5.2. OBVEŠČANJE OB JEDRSKI NESREČI V TUJINI

Po oceni pristojnih državnih organov glede možnih vplivov jedrske nesreče v tujini na Slovenijo, pošlje ReCO Celje v občino Vransko začetno obvestilo.

ReCO Celje obvešča:

- župana Občine Vransko ali
- poveljnika Civilne Zaščite občine Vransko,

Glede na oceno nevarnosti širitve jedrskega oblaka se v občini Vransko izvaja obveščanje podobno kot ob nesreči v NEK.

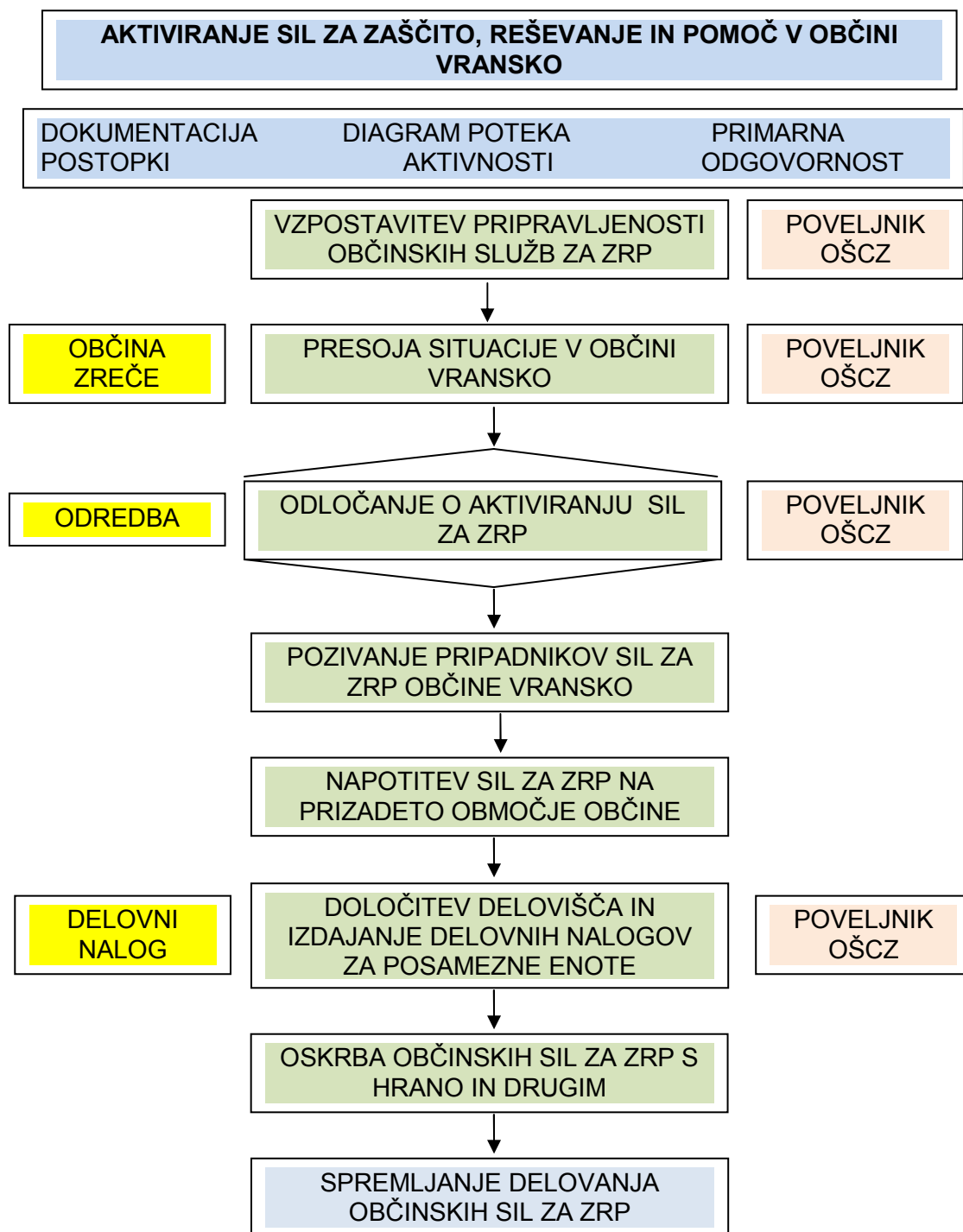
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV TER ZAGOTAVLJANJE POMOČI

6.1. AKTIVIRANJE ORGANOV IN STROKOVNIH SLUŽB OB JEDRSKI NESREČI V NEK

Na podlagi obvestila o razglasitvi objektne oz. splošne nevarnosti v NEK poveljnik CZ občine Vransko sprejme odločitev o aktiviranju članov štaba CZ.

6.2. AKTIVIRANJE SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ OB NESREČI V NEK

O pripravljenosti in aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč v občini Vransko odloča v skladu z nastalo situacijo in odločitvami poveljnika CZ RS, ali poveljnika CZ za Zahodno štajersko regijo poveljnik CZ občine Vransko ali njegov namestnik.

Shema 4: Aktiviranje sil in sredstev ZRP

D-17	Navodilo o zaščiti pred sevanjem in kako ravnamo ob morebitni nesreči v NEK
D-1/5	Radijski imenik sistema zvez ZARE z navodili za uporabo

6.3. AKTIVIRANJE SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ OB JEDRSKI NESREČI V TUJINI

Ob jedrski nesreči v tujini o aktiviranju občinskih sil odloča poveljnik CZ Občine na podlagi odločitve poveljnika CZ RS o izvajanju zaščitnih ukrepov na območju Zahodnoštajerske regije.

Potrebne sile zaščite, reševanja in pomoči v občini Vransko se aktivirajo, če je glede na pričakovane posledice nesreče potrebno izvajati ukrepe ali naloge zaščite, reševanja in pomoči v občini Vransko.

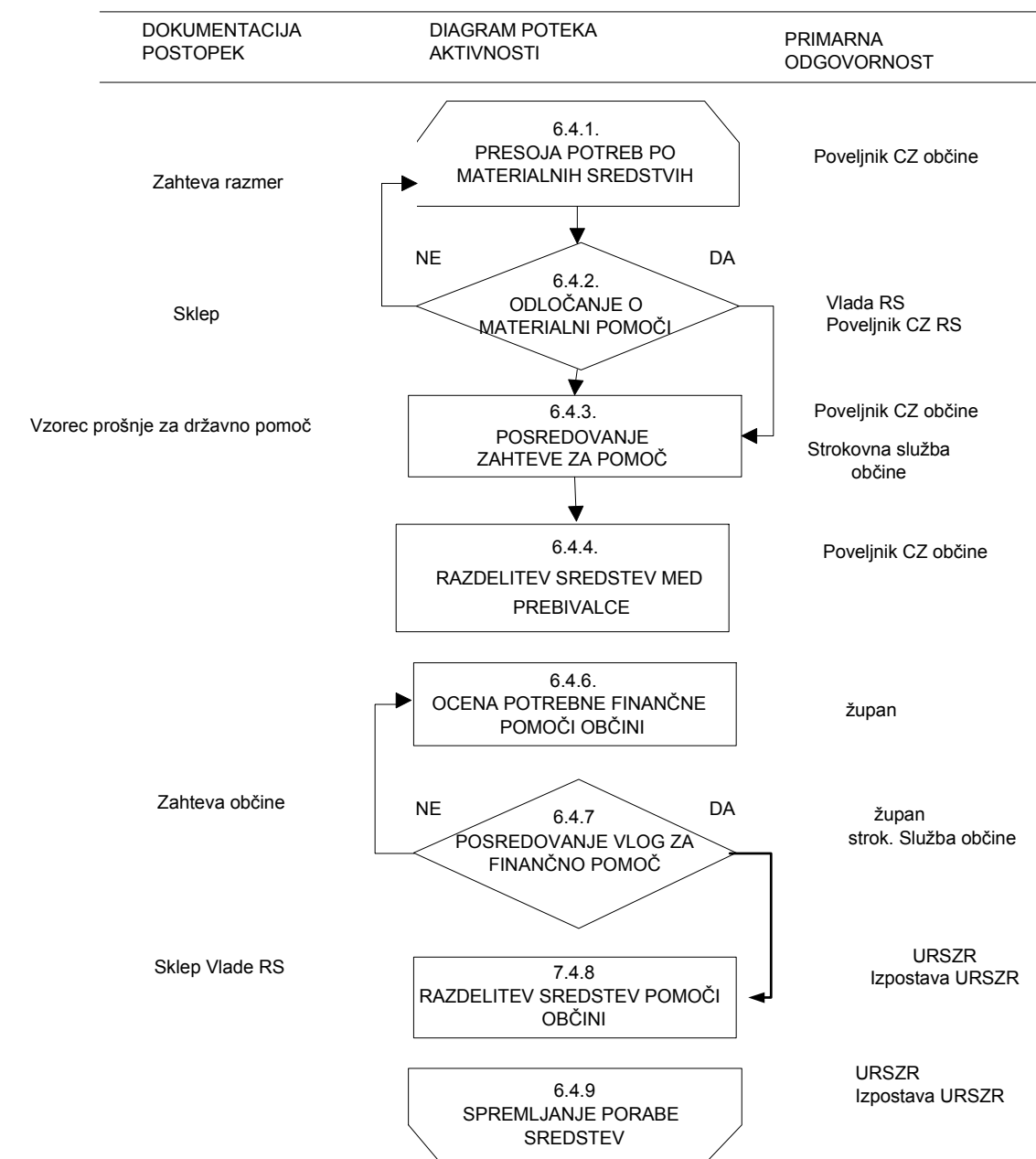
6.4. AKTIVIRANJE MATERIALNIH SREDSTEV POMOČI

Poveljnik CZ občine Vransko na zahtevo vodje intervencije presodi potrebe po materialnih in finančnih sredstvih. V primeru uporabe vseh razpoložljivih materialnih sredstev v občini Vransko poveljnik preko ReCO Celje oziroma poveljnika CZ za ZŠ regijo lahko zaprosi za državno pomoč.

Materialna pomoč države v primeru jedrske nesreče v NEK ali ob nesrečah v jedrskih elektrarnah v tujini, zajema:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki je na območju občine Vransko ni mogoče dobiti (električni agregati, naprave za prečiščevanje vode, oprema za detekcijo, dozimetrijo in dekontaminacijo ipd.);
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi;
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd.;
- pomoč v krmi in pri oskrbi živine;
- pomoč pri zagotovitvi finančnih sredstev, ki jih občine potrebujejo za financiranje ukrepov in nalog pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje

NAČRT ZIR OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI

Materialna sredstva pomoči se občini zagotavljajo, kot kaže diagram:

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. ORGANI IN NJIHOVE NALOGE

Vodenje sil za ZRP je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Posamezni državni organi imajo ob jedrski ali radiološki nesreči naloge, določene v državnem načrtu (7. poglavje), ki jih razdelajo v načrtih dejavnosti. Le-te morajo uskladiti tudi s pristojnimi organi občin, kot so župan občine, poveljnik CZ občine in drugi.

7.1.1 Občinski organi

Župan občine Vransko

Župan opravlja z zakonom predpisane naloge na področju zaščite in reševanja, predvsem pa:

- skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in uresničevanje zaščitnih ukrepov ter za odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- vodi zaščito, reševanje in pomoč,
- v primeru naravne nesreče odloča o porabi rezervnih sredstev (o porabi pisno obvešča Občinski svet); o porabi višjih zneskov odloča Občinski svet,
- v primeru nastale nevarnosti odredi evakuacijo ogroženih in prizadetih prebivalcev,

Sodelavec za zaščito in reševanje v občini Vransko

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči,
- zagotavlja pogoje za delo poveljnika CZ občine in občinskega štaba,
- zagotavlja administrativno in drugo podporo pri delovanju občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- pomaga pri vodenju zaščite, reševanja in pomoči ter pri odpravljanju posledic,
- zbira, obdeluje in posreduje podatke o nesrečah in drugih dogodkih,

Občinska uprava

- organizira delo občine v skladu z nastalo situacijo,
- izvaja vse naloge in opravila v skladu z nastalo situacijo po odločitvi župana in poveljnika štaba CZ občine Vransko,
- aktivira in objavi telefonsko številko za posredovanje informacij občanom,
- organizira službo za informiranje javnosti,
- opravlja vse druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.2. Prostovoljne in druge organizacije

Župnijski karitas in Območno združenje Rdečega križa Žalec lahko prostovoljno opravljajo naloge pomoči potrebnim in razdeljevanja živil ter drugih potrebščin.

Zdravstvena postaja Vransko lahko s pomočjo zdravnika koncesionarja in lekarne sodeluje

pri delitvi in vodenju evidence o izdanih tabletah kalijevega jodida ter izvajanju eventualnih zaščitnih ukrepov po nalogu poveljnika CZ občine Vransko. Na zdravstveni postaji se tudi oskrbijo vsi prebivalci pri katerih se pojavijo kakršne koli zdravstvene težave.

Veterinarska služba sodeluje pri izvajanju in nadzoru zaščitnih ukrepov v zvezi z svojo dejavnostjo, spremlja stanje in nudi pomoč pri izvajanju ukrepov za zaščito živine in živilorejskih izdelkov.

Gasilske in druge organizacije izvajajo aktivnosti na podlagi odredbe poveljnika CZ vključujejo v izvajanje nalog, ki jih lahko izvajajo glede na opremljenost in usposobljenost.

7.1.3. Organi Civilne zaščite

Poveljnik CZ občine Vransko

Vodenje sil za zaščito in reševanje na nivoju občine opravlja poveljnik Civilne zaščite Občine Vransko, tako da:

- vodi ali usmerja zaščito in reševanje ob naravnih in drugih nesrečah,
- skrbi za povezavo in usklajeno delovanje vseh sil za zaščito in reševanje,
- vodi podrejene enote, službe in druge sile, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju,
- uveljavlja zaščitne in druge nujne ukrepe ter nadzira njihovo izvajanje,
- odloča o uporabi sil in sredstev za zaščito in reševanje,
- usklajuje pomoč in dejavnosti za zaščito in reševanje pri odpravljanju posledic,
- pripravlja predloge odločitev organov civilne oblasti.

Štab CZ občine Vransko

Štab je organiziran za pomoč pri vodenju ter za opravljanje drugih operativno-strokovnih nalog zaščite, reševanja in pomoči. Štab pod vodstvom poveljnika CZ občine Vransko organizira in izvaja reševalne intervencije iz občinske pristojnosti, koordinira izvajanje zaščitnih ukrepov, usklajuje izvajanje ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči, organizira potrebno pomoč v silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč, opravlja administrativne in finančne zadeve.

Pri tem sodelujejo člani štaba, delavci občinske uprave ter drugi strokovnjaki, ki jih vključi v delo poveljnik. Poveljnik lahko za izvedbo posameznih nalog ustanovi ustrezne delovne skupine ali druga začasna delovna telesa.

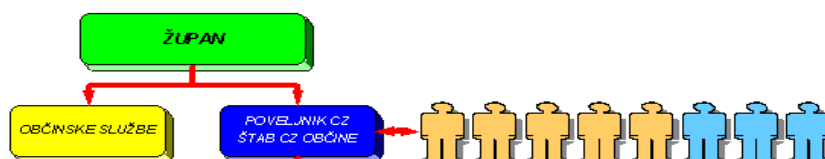
Poverjeniki CZ

Na svojem območju organizirajo samopomoč in vzajemno pomoč, sodelujejo z vodji intervencij in vodji enot operativnih sestavov in v skladu z navodili pristojnega poveljnika CZ obveščajo prebivalce o ukrepih in nalogah, ki jih je potrebno izvesti.

7.2 .OPERATIVNO VODENJE

Dejavnost zaščite in reševanja operativno vodi poveljnik CZ občine, ki mu pri delu pomaga štab CZ občine. Za vodenje posameznih intervencij za zaščito, reševanje in pomoč, lahko poveljnik CZ občine določi vodjo intervencije.

Štab CZ Občine Vransko mora ob jedrski ali radiološki nesreči zagotoviti strokovno svetovanje pripadnikom CZ o izvedbi predlaganih zaščitnih ukrepov na območju občine Vransko, zbirati informacije o izvedenih ukrepih in pripravljati poročila za poveljnika CZ Zahodnoštajerske regije.

Štab je organiziran za pomoč pri vodenju ter za opravljanje drugih operativno-strokovnih nalog zaščite, reševanja in pomoči. Štab pod vodstvom poveljnika CZ Občine Vransko organizira in izvaja reševalne intervencije iz občinske pristojnosti, zagotavlja logistično podporo intervencijskim silam za ZRP, opravlja administrativne in finančne zadeve.

Pri tem sodelujejo člani štaba, delavci občinske uprave, komunalnega podjetja ter drugi strokovnjaki, ki jih vključi v delo poveljnik. Poveljnik lahko za izvedbo posameznih nalog ustanovi ustrezne delovne skupine ali druga začasna delovna telesa.

Štab mora ob jedrski ali radiološki nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne reševalne pomoči. V tem pogledu tesno sodeluje z vodjo intervencije.

Nato pa se mora osredotočiti na izdelavo strategije ukrepanja za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce koordinacije.

Štab zagotavlja potrebno logistično podporo reševalnim silam, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materialov, transporta, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva.

Posledice jedrske in radiološke nesreče je treba čim prej ustrezno dokumentirati. Prav tako je treba dokumentirati tudi vse odločitve poveljnika Civilne zaščite občine in drugih organov. Za te naloge je odgovorna strokovna služba – občinska uprava, poveljnik CZ Občine Vransko in član službe za podporo.

7.3. UKREPANJE ORGANOV CZ OB NESREČI

Poveljnik CZ občine Vransko je za svoje delo odgovoren županu in regijskemu poveljniku CZ.

Reševalne akcije neposredno vodijo vodje enot oziroma služb civilne zaščite. Neposredno vodenje operativnih sestavov prostovoljnih organizacij in društev opravljajo pri reševalnih akcijah njihovi poveljniki oziroma vodje.

Štab mora ob jedrski nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne reševalne pomoči. V tem pogledu tesno sodeluje z vodjo intervencije.

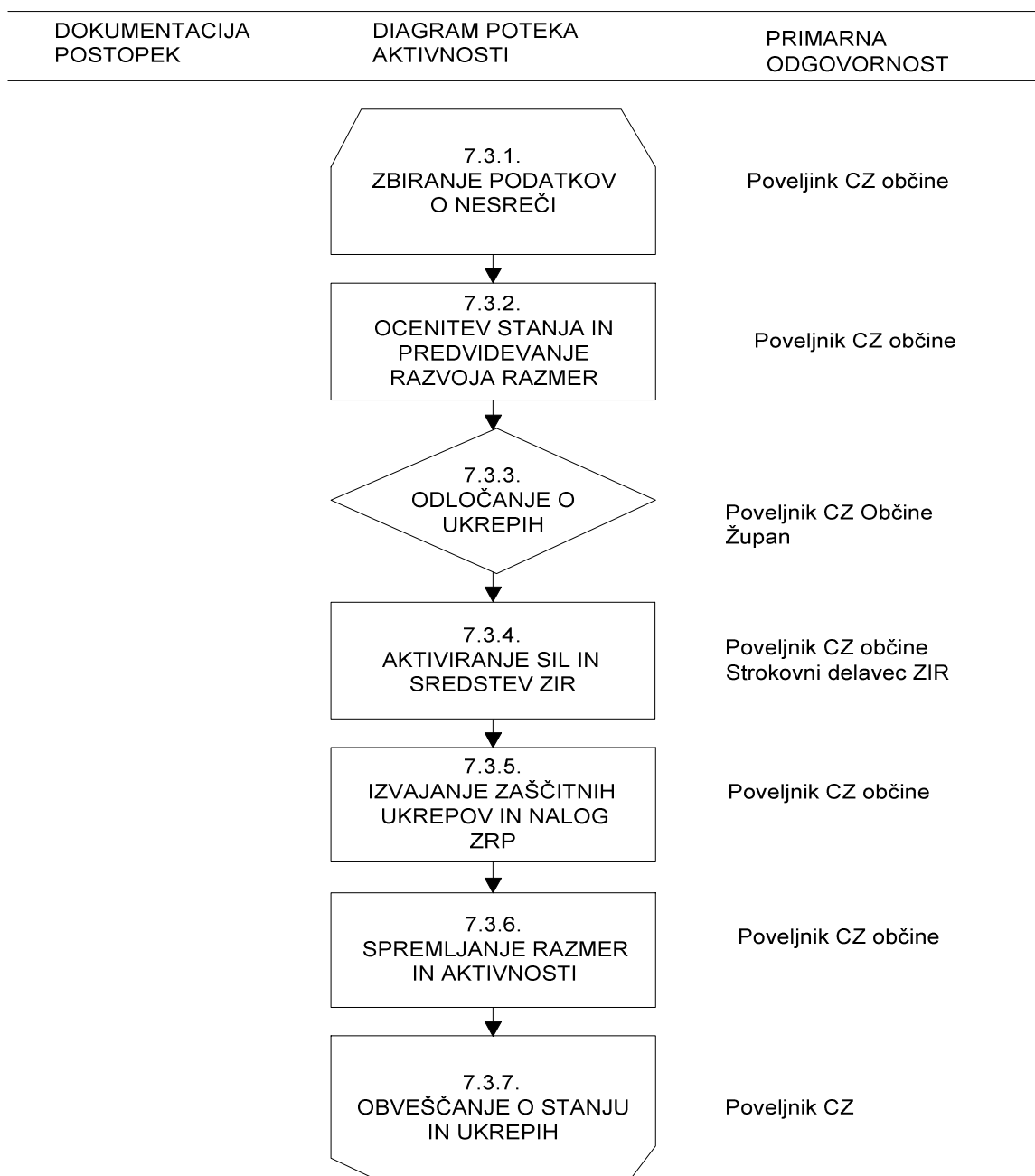
Na to pa se mora osredotočiti na izdelavo strategije ukrepanja za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce koordinacije.

Štab CZ občine ob jedrski nesreči organizira svoje delo na sedežu gasilske zveze Vransko. Poveljnik CZ v občini Vransko spremlja razmere in aktivnosti na terenu in o tem poroča poveljniku CZ Zahodno štajerske regije.

Evakuiranci iz POSAVJA

Zberejo se na predvidenem mestu Športne dvorane Vransko. Oskrba ogroženih prebivalcev zajema sprejem, nastanitev in oskrbo s hrano, pitno vodo, obleko, zdravstveno pomoč in drugo. Načrtuje se 7 dnevno zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje. Če se zaradi posledic nesreče prebivalci dalj časa ne morejo vrniti na svoje domove, se jim poišče možnost za trajno nastanitev.

NAČRT ZIR
OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI

7.4. ORGANIZACIJA ZVEZ

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči (tu gre v prvi vrsti za vodenje intervencij ter drugih zaščitnih in reševalnih akcij) se praviloma uporablja sistem radijskih zvez zaščite in reševanja ZARE in ZARE + (naprej ZARE) in sistem osebnega pozivanja. Komunikacijska središča tega sistema so v centrih za obveščanje, prek katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov med seboj.

Radijske zveze za potrebe operative med reševalci na kraju nesreče in se načeloma odvijajo na kanalu, ki ga določi ReCO Celje (sistem ZARE).

Kanale zvez na prošnjo vodje intervencije določi načeloma ReCO Celje

V primeru jedrske nesreče je velika verjetnost, da pride tudi do izpada sistema ZARE, ki pa ga je možno v zelo kratkem času spet vzpostaviti in sicer z postavitvijo mobilnega repetitorja sistema zvez ZARE(nahaja se na sedežu izpostave URSZR Celje) v bližini ogroženega območja. Komunikacije na ogroženem terenu pa lahko potekajo brez repetitorjev – preko simpleks kanalov. Za povezavo s centrom pa se lahko uporabi mobilno postajo iz avtomobila Izpostave URSZR Celje, ki se lahko odpelje na lokacijo od koder je omogočen sprejem iz terena in zveza z ReCO.

Pri operativnem vodenju dejavnosti za ZRP se uporabljajo kot sredstva zvez:

- radijske zveze v sistemu ZIR (t.i. sistem zvez ZA-RE),
- kurirji,
- telefaks,
- elektronska pošta,
- telefon,
- mobitel,
- informacijsko-komunikacijsko omrežje Internet in
- pomožne zveze radio amaterjev

Uporabo dodatnih operativnih kanalov v sistemu ZARE simplex ali semiduplex (repetitorski CH) na zahtevo vodje intervencije ali poveljnika CZ odobri ReCO Celje

P-1/5 Radijski imenik sistema zvez ZARE z navodili za uporabo

8. NADZOR RADIOAKTIVNOSTI

8.1. REDNI MONITORING

Redni monitoring radioaktivnosti v okolju poteka na širšem ozemlju države in v neposredni okolici jedrskih in sevalnih objektov v skladu z letnimi programi. Namen monitoringa je spremljanje ravni naravnega sevanja in radioaktivne kontaminacije v okolju, takojšnje opozarjanje ob ugotovljenih povišanih vrednostih ter ocena doze referencnih skupin prebivalstva. V primeru izrednega dogodka redni monitoring takoj preide v izredni monitoring.

8.2. IZREDNI MONITORING

Izredni monitoring radioaktivnosti okolja je zasnovan na programih rednega monitoringa in se ob izrednem dogodku izvaja v povečanem obsegu, tako glede pogostosti vzorčevanja kot merjenja vzorcev, pa tudi glede povečanega števila lokacij. Namen izrednega monitoringa je zagotavljati podatke:

- da se omogoči izračun doz prebivalstva in s tem tudi osnove za priporočanje zaščitnih ukrepov, preklic ukrepov, sanacijo itd.,
- za oceno doz intervencijskega osebja pri izvajanju aktivnosti v kontaminiranih območjih in
- za oceno radioaktivne kontaminacije okolja.

Podatki izrednega monitoringa so naslednji:

- hitrost doze v okolju in ocena prejete doze v določenem obdobju,
- koncentracija radionuklidov v zraku,
- površinska kontaminacija tal in radioaktivnost padavin,
- kontaminacija vode, hrane in krme.

Nadzor radioaktivnosti – radiacijski monitoring ni v pristojnosti občine Vransko ampak ga opravlja Regijska enota za RKB izvidovanje.

Občina Vransko oziroma njen poveljnik CZ je dolžan nuditi pomoč enotam za izvajanje potrebnega monitoringa

9. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

9.1. ZAŠČITNI UKREPI

Zaščitni ukrepi so ukrepi preprečevanja ali zmanjšanja izpostavljenosti posameznikov virom sevanja. Osnova za določitev zaščitnih ukrepov ob jedrski ali radiološki nesreči so intervencijski nivoji. Posamezne zaščitne ukrepe na državni ravni predlaga URSJV, odredi pa jih poveljnik CZ RS. Zaščitne ukrepe lahko predlaga poveljniku CZ RS tudi povzročitelj. V primeru izrednega dogodka v NEK mora NEK predlagati takojšnje zaščitne ukrepe, ki jih usklajuje z URSJV.

9.1.1 Vrste zaščitnih ukrepov

Glede na hitrost ukrepanja so zaščitni ukrepi takojšnji, prehrambni in dolgoročni.

9.1.1.1. Takojšnji zaščitni ukrepi

Namen takojšnjih zaščitnih ukrepov je preprečiti deterministične učinke sevanja, zato jih je treba izvesti čim prej po začetku jedrske ali radiološke nesreče.

Ob jedrski nesreči v NEK in ob radioloških nesrečah se bodo na območju Zahodno-štajerske regije

najprej načrtuje uvedbo naslednjih ukrepov:

- a) zaklanjanje,
  - b) zaužitje tablet kalijevega jodida,
  - c) evakuacija,
  - d) sprejem in oskrba evakuiranih prebivalcev;
- za ostale dogodke pa naslednje:
- e) omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja),
  - f) uporaba osebnih zaščitnih sredstev,
  - g) oskrba poškodovanih in obsevanih oseb,
- ter za obe vrsti dogodkov:
- h) nadzor območja,
  - i) dekontaminacija ljudi in opreme.

a) Zaklanjanje

Zaklanjanje je zadrževanje ljudi in živali v zaprtih prostorih ob izrednem dogodku, da se izognejo

dozam zaradi zunanje obsevanosti in vnosa. Zaprti prostor je lahko zaklonišče in tudi običajna zgradba z zaprtimi okni in izklopljeno ventilacijo. Zaklanjanje traja do 24 ur.

Na območju občine ni dovolj obstoječih zaklonišč za vse prebivalce zato se izvaja zaklanjanje v okviru osebne in vzajemne zaščite v obstoječih objektih s hermatizacijo odprtín. Prebivalci se seznani z napotki za zaklanjanje in potrebnimi priročnimi sredstvi in načini hermatizacije prostorov.

b) Zaužitje tablet kalijevega jodida

Zaužitje tablet kalijevega jodida oziroma jodna profilaksa je zaužitje stabilnega joda pred nastankom jedrske ali radiološke nesreče ali tik ob njenem nastanku z namenom zaščititi ščitnico pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnega joda.

Za vse prebivalce RS, ki se nahajajo izven 10 km pasu, se tablete kalijevega jodida hranijo v bolnišnicah in drugih zdravstvenih organizacijah in se razdelijo glede na potrebo izvajanja jodne profilakse. Za prebivalce občine Vransko se tablete hranijo v Psihiatrični bolnišnici Vojnik.

Ob uvedbi ukrepa delitve tablet kalijevega jodida poveljnik CZ občine skrbi, da so prebivalci pravočasno seznanjeni. Prebivalce se o delitvi tablet obvesti na krajevno običajen način (poverjeniki CZ, KS, spletna stran občine, radijska postaja VAL 202) ter seznani s kratkimi napotki kje se tablete dobijo in namen njihove uporabe.

Razdelitev tablet kalijevega jodida je podrobneje določena v Občinskem načrtu delitve tablet kalijevega jodida občine Vransko.

c) Evakuacija

Evakuacija je organiziran umik ljudi iz ogroženega območja. Na območjih, kjer je evakuacija odredjena, se morajo prebivalci preseliti v določen kraj v času in na način, kot je to določeno v načrtih zaščite in reševanja.

V primeru jedrske nesreče v NEK se evakuacija prebivalcev odredi pred izpustom radioaktivnih snovi v ozračje ali po prehodu radioaktivnega oblaka, če ni bilo časa za evakuacijo in je bilo predhodno odredjeno zaklanjanje.

Enako se ukrepa ob radiološki nesreči z izpustom radioaktivnih snovi v zrak oz. na podlagi meritev na terenu, če gre za kontaminacijo tal (npr. izlitje radioaktivne tekočine). Evakuacija se praviloma izvaja z lastnimi (osebnimi) vozili. Prevozna sredstva za posebne kategorije prebivalstva (otroci v šolah in vrtcih, bolniki v bolnišnicah, starejši občani v domovih upokojencev, gosti v turističnih objektih) priskrbijo pristojne ustanove.

Občina Vransko ne spada v območje v katerem bi evakuirali prebivalce ob nesreči v NE Krško, sprejema pa evakuirane prebivalce iz območja Posavja.

Podjetja, ki skrbijo za državne ceste v občini Vransko, poskrbijo za zapore teh cest pred izvajanjem evakuacije, medtem ko zapore občinskih cest izvede podjetje, ki v občini skrbi za občinske ceste.

Pri evakuaciji sodelujejo občinske enote CZ, gasilci PGD, pripadniki PP in po potrebi pripadniki SV.

d) Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev obsega nudenje zatočišč in nujne oskrbe (zdravstvene,

oskrbo s pitno vodo, hrano, obleko ter drugimi življenjsko pomembnimi sredstvi, z električno energijo, psihološko pomoč ter obveščanje in izobraževanje šoloobveznih otrok ter tudi zagotavljanje nujnih prometnih povezav in delovanja komunalne infrastrukture) prebivalcem, ki so se zaradi ogroženosti območja, kjer prebivajo, umaknili iz svojih prebivališč. Evakuirani prebivalci prejmejo navodila glede začasne nastanitve in oskrbe na evakuacijskih sprejemališčih. Stroške nastanitve, nujne oskrbe in izobraževanja krije država.

Pri izvedbi ukrepa sodelujejo enote CZ (npr. nastanitveni centri) in druge sile ZRP, pristojne javne službe in ustanove s področja oskrbe z vodo, hrano, elektriko, komunalne storitve, zdravstva in izobraževanja, socialne službe in nevladne organizacije.

e) Omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja)

Ukrep izvajamo predvsem pri radioloških nesrečah, kjer se ustrezno veliko območje okrog vira sevanja fizično zavaruje. Na ta način se onemogoči dostop ljudem oziroma živalim ter tako prepreči nezgodno obsevanost in širjenje morebitne kontaminacije. Ukrep izvaja policija oziroma gasilci (tisti, ki prvi prispe na kraj dogodka).

f) Uporaba osebnih zaščitnih sredstev

Za zaščito pred vdihavanjem kontaminiranih prašnih delcev v zraku uporabljamo različno respiratorno zaščito. Za zaščito pred kontaminacijo kože in oblačil uporabljamo gumijaste rokavice in ogrinjala.

g) Oskrba poškodovanih in obsevanih oseb

Vsem poškodovanim v nesreči se zagotovi nujna medicinska pomoč. Specialistično oskrbo poškodovanim in obolelim, ki niso kontaminirani in ne kažejo znakov akutne oboletosti (npr. bruhanje), zagotovijo splošne bolnišnice.

Kontaminiranim osebam in osebam z znaki akutne obsevanosti zagotovi oskrbo Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKC), Klinika za nuklearno medicino. V primeru hude akutne obsevanosti se lahko zaprosi tudi za mednarodno pomoč.

h) Nadzor območja

Območja, kjer se izvajajo zaščitni ukrepi, nadzira policija, ki kontrolira tudi dostope in izhode ljudi s teh območij na nadzornih točkah.

i) Dekontaminacija ljudi, živali in opreme

Za zmanjšanje nevarnih učinkov sevanja in za zmanjšanje širjenja kontaminacije je potrebno ljudi, živali in opremo preveriti in po potrebi dekontaminirati. Preverjanje kontaminacije in dekontaminacija se praviloma izvaja na dekontaminacijskih postajah, ki se organizirajo izven območja zaščitnih ukrepov na nadzornih točkah.

Dekontaminacijo ljudi, živali in javnih površin lahko izvajajo gasilske enote širšega pomena, enota

CZ za RKB dekontaminacijo in po potrebi SV.

9.1.1.2. Prehrambni zaščitni ukrepi

S prehrabnimi zaščitnimi ukrepi se zmanjša tveganje za stohastične učinke sevanja zaradi vnosa kontaminiranih živil in pitne vode v telo. Prehrambni intervencijski ukrepi trajajo od nekaj dni do nekaj tednov za kratkožive izotope, za dolgožive izotope pa tudi več desetletij.

Prehrambni zaščitni ukrepi so:

- prepoved uporabe kontaminirane hrane in krme,
- prepoved uporabe (pitne) vode in prepoved ali omejitev uživanja določenih živil, predvsem poljščin, sadja in zelenjave ter mleka in mlečnih izdelkov
- zaščita živali in krme (zadrževanje živali v hlevih, prepoved paše in krmljenja živali s svežo krmo),
- omejitev nabiranja in uporabe poljskih pridelkov in gozdnih sadežev,
- omejitev paše,
- omejitev oziroma prepoved uporabe mesa uplenjene divjadi,
- zaščita virov pitne vode in
- zagotavljanje nadomestne neoporečne hrane, vode in krme.

Prehrambne zaščitne ukrepe izvajajo prebivalci (tudi kot imetniki živali) v okviru osebne in vzajemne zaščite, pristojne javne službe in ustanove s področja oskrbe z vodo, zdravstva in izobraževanja, nosilci živilskih dejavnosti ter nosilci dejavnosti poslovanja s krmo.

9.1.1.3. Dolgoročni zaščitni ukrepi

Z dolgoročnimi zaščitnimi ukrepi se zmanjša tveganje za stohastične učinke sevanja in trajajo od nekaj tednov do nekaj mesecev, lahko pa tudi več stoletij za zelo dolgožive izotope, pri čemer je treba upoštevati ekonomske in socialne posledice teh ukrepov.

Dolgoročni zaščitni ukrepi so:

- začasna preselitev prebivalstva,
- trajna preselitev prebivalstva in
- dekontaminacija okolja.

Dolgoročne zaščitne ukrepe se izvaja v okviru sanacije po prenehanju izrednega dogodka v okviru

rednega dela pristojnih organov in služb.

9.1.2 Radiološka zaščita intervencijskega in drugega osebja

Policija, gasilci in ekipe nujne medicinske pomoči so intervencijsko osebje, ki praviloma prvo prispe na kraj izrednega dogodka, razen v jedrskih in sevalnih objektih, kjer najprej ukrepa zaposleno osebje. Intervencijsko in tudi drugo osebje (vsi izvajalci zaščitnih ukrepov in nalog ZIR) mora biti opremljeno z ustreznimi osebnimi zaščitnimi sredstvi in sredstvi za dozimetrično kontrolo. Za osebno zaščitno opremo osebja so odgovorni ustanovitelji. Opremljanje iz drugih virov je možno le izjemoma. Za nadzor doznih obremenitev posameznikov, ki niso poklicni delavci z viri ionizirajočega sevanja, skrbijo enote CZ za RKB izvidovanje. Merjenje notranje kontaminacije ljudi izvaja Klinika za nuklearno medicino.

Dozne obremenitve posameznikov ne smejo preseči vrednosti doznih omejitev za profesionalne delavce z viri ionizirajočega sevanja, razen če bi s tem obvarovali življenje in zdravje večjega števila ljudi ali preprečili razvoj dogodkov s katastrofalnimi posledicami.

Preseganje doznih omejitev posameznikom lahko izjemoma odobri le poveljnik CZ RS ob soglasju specialista zdravnika medicine dela, če:

- je oseba zdrava,
- se oseba prostovoljno odloči za izvedbo naloge,
- je izurjena za izvedbo naloge,

- je seznanjena s tveganjem in
- je izvedba določene naloge pogoj za reševanje ali zaščito večjega števila oseb, ki so neposredno ogrožene.

9.1.3 Izvajanje zaščitnih ukrepov ob izrednem dogodku v NEK

9.1.3.1 Območje splošne pripravljenosti:

Zaščitni ukrepi na območju splošne pripravljenosti se izvajajo na podlagi rezultatov modelov in meritev radioaktivnosti, ki ga izvajajo pristojne ustanove za redni nadzor radioaktivnosti, enot za

RKB izvidovanje in ELME.

Slika 14: sektorji izvajanja zaščitnih ukrepov OPU, OTU in ODU.

Zaščitni ukrepi na območju ODU se izvajajo na podlagi rezultatov modelov in meritev radioaktivnosti in so dolgoročni (9.1.1.3), prehrambni (9.1.1.2) in tudi takojšnji (9.1.1.1).

9.1.4 Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini

Ob jedrski nesreči v tujini se poleg ukrepov predvidenih za območje ODU izvajajo:

- poostren in povečan nadzor okolja, hrane, prednost imajo območja, kjer je deževalo,
- priprava sistema vzorčenja hrane in krme,
- prepoved uvoza iz teh držav,
- priporočila glede potovanj v prizadete države,
- poostren nadzor radioaktivnosti na mejnih prehodih in
- poostren nadzor uvožene hrane in krme.

Ob jedrski nesreči širše razsežnosti v elektrarni, ki je znotraj 500-kilometerskega območja okrog RS

in ob neugodnih vremenskih razmerah so možni tudi takojšnji zaščitni ukrepi (npr. zaužitje tablet

kalijevega jodida in prehrambni ukrepi.

9.1.5 Izvajanje zaščitnih ukrepov ob drugih jedrskih in radioloških nesrečah

V primeru drugih jedrskih ali radioloških nesrečah za takojšnje zaščitne ukrepe na lokaciji poskrbijo upravljavci objektov oziroma imetniki radioaktivnih virov, v nasprotnem primeru pa je potrebna takojšnja intervencija:

- zavarovanje območja izvede policija ali poklicni gasilci oziroma prvi, ki prispe na kraj dogodka,
- pri intervenciji sodelujejo pristojne javne službe in pooblašene organizacije (npr. ELME, ZVD).

Na državni ravni se za druge jedrske ali radiološke nesreče odredijo ustrezni zaščitni ukrepi glede na vrsto dogodka, okoliščine in možen razvoj dogodka.

9.2. NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

9.2.1 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Prva pomoč obsega:

- dajanje prve pomoči poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih in
- sodelovanje pri izvajanju higiensko – epidemioloških ukrepov.

Prvo pomoč ob jedrski nesreči v NEK predvsem ob izvajanju evakuacije in sprejemu evakuiranih prebivalcev iz Posavja izvajajo ekipe prve pomoči CZ Občine Vransko.

Nujna medicinska pomoč

V občini bi se ukrep nujne medicinske pomoči izvajal le kot pomoč pri nujenju prostih zdravstvenih kapacitet poškodovanim in ogroženim prebivalcem iz območja občine (znaki sevalne bolezni)

Nudenje nujne medicinske pomoči prebivalcem občine bi se izvajala le v primeru poškodb reševalcev in drugih oseb, ki bi sodelovale pri izvajanju ukrepov zaščite, reševanja in pomoči.

Manjše poškodbe, do katerih bi prišlo pri izvajanju ukrepov zaščite in reševanja, bi prebivalci oskrbeli v okviru osebne in vzajemne zaščite, zdravstveno pomoč jim zagotavlja medicinsko osebje na terenu ali v splošni in specialistični bolnišnici Celje. Zdravstvene ustanove z območja občine zagotavljajo tudi psihološko pomoč prebivalstvu.

V primeru, da bi se število poškodovanih oseb zelo povečalo, se aktivirajo ekipe prve pomoči RK Slovenije – , zdravstvene ustanove pa začnejo delovati v skladu z navodilom Ministrstva za zdravje ob naravnih in drugih nesrečah.

9.2.2 Prva veterinarska pomoč

Izvajalci veterinarskih dejavnosti so dolžni živalim nuditi nujno veterinarsko pomoč. Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo tudi ekipe prve veterinarske pomoči v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki se ukvarjajo s farmsko vzrejo živine.

Prva veterinarska pomoč ob jedrski ali radiološki nesreči obsega:

- izvajanje ukrepov za zaščito živali, živil živalskega izvora, krmil in napajališč pred ionizirajočim sevanjem, ki jih je priporočilo MKO ali VURS,
- izvajanje ukrepov za zaščito živali ob nevarnosti množičnega pojava ali množičnem pojavu živalskih bolezni,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminacije živine in
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Ukrepi za zaščito živali lahko zajemajo tudi preventivno evakuacijo živali, ki so posebno dragocene s stališča biološke reprodukcije, zaklanjanje živali, krmljenje živali z neoporečno hrano, napajanje z neoporečno vodo ter zaščita krme.

Naloge prve veterinarske pomoči izvaja Veterinarska postaja. Občina v okviru svojih možnosti nudi veterinarskemu zavodu in veterinarjem pomoč v silah in sredstvih ZIR. V pomoč pri izvajanju te naloge se vključuje predvsem PGD ter razpoložljive sile in sredstva, ki ne opravljajo drugih nalog.

9.2.3 Gašenje in reševanje ob požarih

Gasilske enote sodelujejo ob jedrski ali radiološki nesreči poleg gašenja tudi pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, še posebej pri prevozu pitne vode za živali, reševanju ob prometnih nesrečah in dekontaminaciji.

9.2.4 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

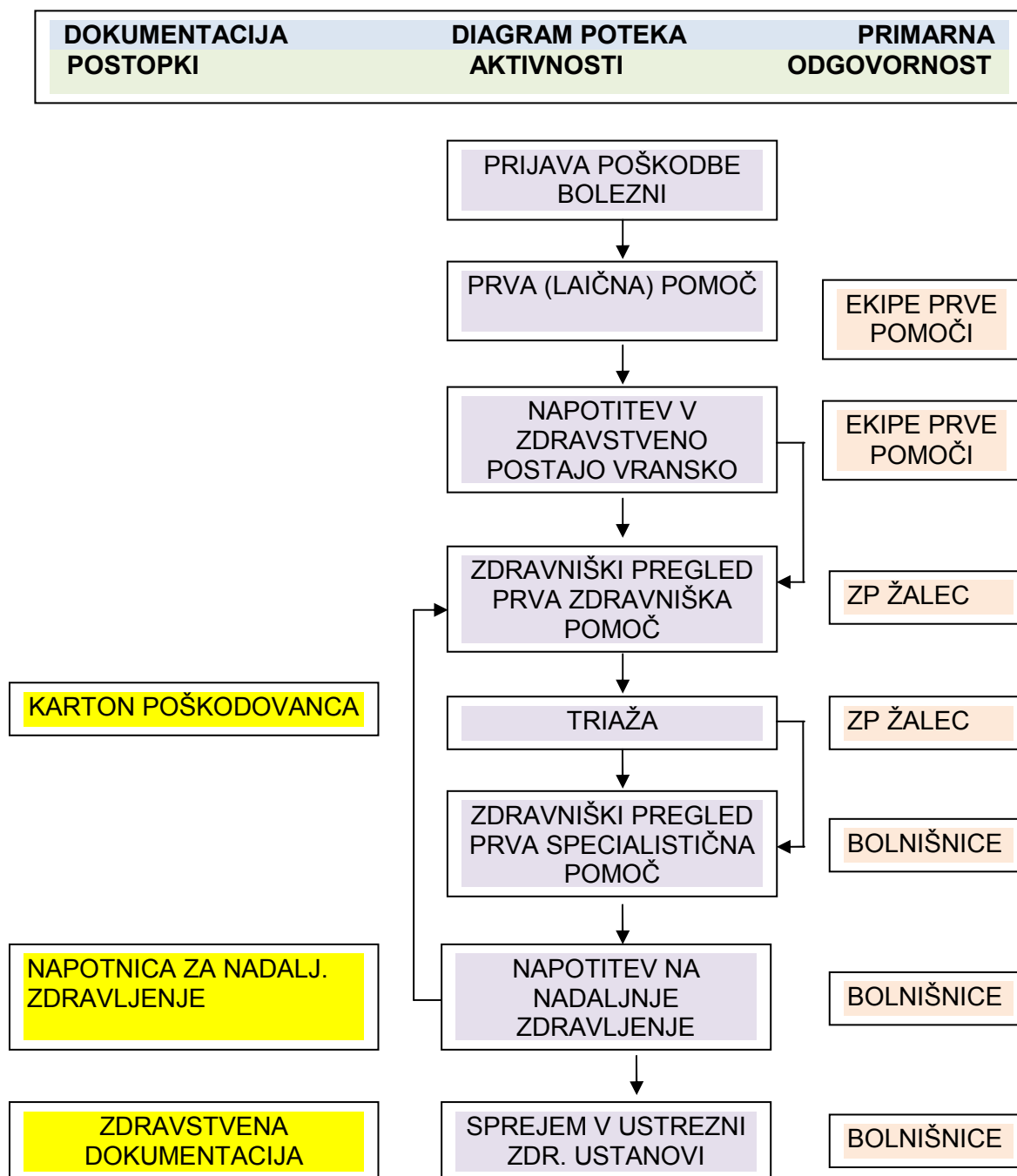
Med jedrsko ali radiološko nesrečo je potrebno zagotoviti neoporečno (nekontaminirano) vodo in hrano ter osnovne bivalne pogoje, npr. ustrezen nastanitev v primeru evakuacije, hrano v primeru prehrabnih ukrepov, ipd.

9.3 Preklic izvajanja zaščitnih ukrepov in razglasitev prenehanja

Zaščitne ukrepe se preklicijo glede na preseganje intervencijskih nivojev in glede na razvoj dogodka. Predlog preklica posameznih zaščitnih ukrepov poda URSJV, odredi pa poveljnik CZ RS.

Poveljnik CZ RS glede na razvoj izrednega dogodka in stanje v okolju razglasi prenehanje

NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

Shema izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči

P-6/2	Pregled centrov za socialno delo
P-6/1	Seznam humanitarnih organizacij
P-6/3	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
D-19	Načrt delitev tablet kalijevega jodida
D-20	Načrt sprejema evakuiranih iz Posavja

10. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe, ki jih prebivalci začnejo izvajati takoj, ko so obveščeni o jedrski nesreči, posledica katere je povečano ionizirajoče sevanje. Uporaba priročnih in standardnih sredstev za osebno zaščito ter dosledno spoštovanje navodil, ki jih posredovanjem javnega obveščanja sporočajo strokovni organi, lahko učinkovito zmanjšata dozno obremenitve.

V osebno in vzajemno zaščito ob jedrski nesreči spadajo:

- uporaba sredstev za osebno zaščito pred radioaktivnim onesnaženjem,
- zadrževanje v zaprtih prostorih (zaklanjanje),
- nepredušno zaprti stanovanjski in gospodarski prostori,
- osebna dekontaminacija,
- omejitev uporabe živil (uporaba izdelkov, ki so v zaprtih omarah, shrambah, hladilnikih),
- omejitev na pitje vode in pijač, ki niso bile onesnažene (ustekleničene pijače),
- priprava na evakuacijo (seznanitev z evakuacijskimi potmi in sprejemališči)

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je pristojna občina. V ta namen organizira ustrezno svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo zlasti psihologi, terapevti, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki za zaščito in reševanje ter drugi strokovni delavci, duhovniki in prostovoljci.

Na prizadetem območju in na območjih nastanitve evakuiranega prebivalstva je treba občinsko upravo in dejavnosti Rdečega križa ter Karitasa čim bolj približati prebivalcem.

Pri tem imajo pomembno vlogo poverjeniki za CZ ter delavci uprave občine Vransko.

11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1 POMEN POJMOV

akcijski nivo	mejna koncentracija radionuklidov v hrani, mleku ali pitni vodi, nad katero je prepovedano uživanje,
deterministični učinki	klinično ugotovljive bolj ali manj "takojšnje" okvare organizma; pojavijo se nad določenim doznim pragom,
dozna obremenitev	vsota vseh doz, prejetih v določenem času, zaradi notranjega in zunanjega odseva,
evakuacija	takojšen urnik ljudi z ogroženega območja za krajše obdobje (dnevi, teden) z namen izogniti se visokim doznim obremenitvam, ki bi nastale takoj po nesreči,
intervencijski nivo	nivo izogibne doze, pri katerem se odločimo za zaščitni ukrep,
izogibna doza	pričakovan prihranek dozne obremenitve ob uporabi določenega zaščitnega ukrepa,
kalijev jodid	zaužitje stabilnega joda pred nastankom jedrske ali radiacijske nesreče ali tik ob njenem nastanku z namenom zaščititi ščitnico pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnih izotopov joda onesnaženje predmetov, površin ali oseb z radioaktivnimi snovmi,
kontaminacija	Onesnaženje premetov, površin ali oseb z radioaktivnimi snovmi,
mejne doze	predpisane doze, ki ne smejo biti presežene,
naključni (stohastični) učinki	statistično ugotovljive okvare organizma kot so levkemija in rak, ki se pojavljajo s časovno zakasnitvijo zaradi okvar v celicah,
nenormalni dogodek	odstopanje od normalnega obratovanja elektrarne, ki ne pomeni bistvene nevarnosti
Začetna nevarnost	Prva stopnja nevarnosti, ki jo določa NE Krško. Ta stopnja nevarnosti je v načrtu ukrepov ob izrednem dogodku NEK poimenovana začetna ogroženost
nesreča	je dogodek ali vrsta dogodkov, ki jih povzročijo nenadzorovane naravne in druge sile in prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva,
objektna nevarnost	druga stopnja nevarnosti, ki jo določa NEK, t.i. elektrarniška ogroženost
območje načrtovanja	skupno ime za območja v določeni oddaljenosti od NEK, na katerih se predvidi izvajanje oziroma načrtuje izvajanje zaščitnih ukrepov (območje izvajanja preventivnih zaščitnih ukrepov – 3 km,
Splošna nevarnost	Tretja stopnja nevarnosti, ki jo določa NE Krško. Ta stopnja nevarnosti je v načrtu ukrepov ob izrednem dogodku NEK poimenovana splošna ogroženost
območje načrtovanja takojšnjih zašč. ukrepov	10 km, območje načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov - 25 km). Širše območje vključuje tudi ožja območja,
obsevanost	obsevanost izraz, ki se uporablja v varstvu pred ionizirajočimi sevanji za izpostavljenost sevanju (predvsem ljudi) v določenem časovnem obdobju,
Operativni intervencijski nivo	izražen z neposredno določljivo (merljivo) veličino splošna nevarnost tretja, najvišja stopnja nevarnosti, ki jo določa NEK. Ta stopnja nevarnosti je v načrtu ukrepov ob izr. dogodku NEK imenovana spl. ogroženost,
used	usedanje radioaktivnih drobcov iz radioaktivnega oblaka zaradi težnosti ali spiranja z dežjem na tla in na druge prizemne površine,

Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z učinki sevanja, njegovo nevarnostjo, stopnjo nevarnosti kakor tudi z vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi. Prebivalcem morajo biti vnaprej dana vsa potrebna navodila glede načina obveščanja ob nesreči, o vrsti in stopnjah nevarnosti kot tudi o potrebnih zaščitnih ukrepih in njihovem izvajanju.

11.2. OKRAJŠAVE

CORS	center za obveščanje Republike Slovenije
CROSS	center radiacijskega opozorilnega sistema Slovenije
CZ	civilna zaščita
D	dodatki
EU	evropska unija
GD	gasilsko društvo
ZŠ	zahodno štajersko
G RS	gasilska reševalna služba
GZ	gasilska zveza
KJ	kalijev jodid
MO RS	ministrstvo za obrambo Republike Slovenije
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ELME	Ekološki laboratorij za mobilno enoto
OKC	Operativno komunikacijski center
ReCO	Regijski center za obveščanje
ZP	Zdravstvena postaja
RKB	Radiološko, kemično in biološko
NEK	Nuklearna elektrarna Krško
P	priloge
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
PMP	Prva medicinska pomoč
PU	Policijska uprava
ŠCZ	Štab civilne zaščite
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZA-RE	Sistem zvez zaščite in reševanja
ZRP	Zaščita reševanje pomoč

12. SEZAM PRILOG

P- 1/1	<i>Seznam odgovornih oseb občine Vransko</i>
P -1/2	<i>Seznam delavcev občine Vransko</i>
P- 1/3	Podatki o Poveljniku CZ in njegovem namestniku
P -1/4	Seznam članov OŠCZ
P -1/5	Radijski imenik sistema zvez ZARE z navodili za uporabo
P- 1/6	Seznam odgovornih-kontaktiranih oseb policijske postaje Vransko
P -1/7	Seznam pripadnikov CZ službe za podporo
P- 1/8	Znaki za alarmiranje ob nevarnosti naravnih in drugih nesreč
P- 2.0	Evidenčni list
P -2/1	Pregled sredstev javnega obveščanja, ki so zadolžene za obveščanje ob naravnih in drugih nesrečah
P- 3/1	Podatki gasilskih enot širšega regijskega pomena
P -3/2	Podatki prostovoljnih gasilskih enot
P- 4	Podatki o občinskih silah in sredstvih za zaščito in reševanje
P -4/1	Podatki o odgovornih GZ- Žalec
P- 6/1	Seznam humanitarnih organizacij (Redeči križ, Karitas)
P -6/2	Pregled centrov za socialno delo
P- 6/3	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P -6/5	Pregled veterinarskih organizacij
P-6/7	Pregled pogodbenih izvajalcev
P -7/3	Telefonska številka, na kateri lahko občani dobijo informacije o rušilnem potresu
P -9/1	Pregled ustanov za varstvo naravne in kulturne dediščine
P- 9/2	Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine
P -12	Evakuacija
P -12/6	Pregled namestitvenih kapacitet v občini
P- 12/7	Pregled prehramnih kapacitet v občini
P -12/2	Pregled lokacij in objektov za začasno nastanitev
P- 13/1	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah
P -13/2	Metodologija za ocenjevanje škode
P- 13/3	Obrazci za oceno poškodovanosti in uporabnosti objektov
P -14/7	Pregled MTS in opreme Štaba CZ, občinskih enot CZ in drugih sil ZRP

12.2. DODATKI

D – 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta
D – 2	Načrt dejavnosti Občine Vransko
D – 4	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskih centrov
D – 6	Navodilo kako zagotovimo zdravo pitno vodo
D – 7	Navodilo o obveščanju, alarmiranju in aktiviranju
D – 9	Navodilo za psihološko pomoč
D – 10	Napotki in navodila prebivalcem o ravnanju v primeru naravnih in drugih nesreč
D - 13	Dajanje prve medicinske pomoči
D - 14	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
D - 15	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D-16	Obrazec o evidentiranju ažuriranja in dopolnjevanja načrta zaščite in reševanja ob potresu občine Vransko
D-19	Načrt delitve tablet kalijevega jodida
D-20	Načrt sprejema evakuiranih iz posavja

13. Posebne priloge

1. Navodilo za usposabljanje, urjenje in izvedbo vaj ZiR

1.1 Uvod

Na podlagi 13. člena uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS, št. 3/02, 17/02 in št. 24/2012), župan Občine določi izdelovalce za Program usposabljanja, urjenja in vaj za izvajanje načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki, ki je dodatek k navedenemu načrtu.

1.2. Usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč

Usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč izvaja Izobraževalni center RS za zaščito in reševanje po programih, ki jih predpiše minister, pristojen za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Usposabljanje obsega uvajalno, temeljno in dopolnilno usposabljanje ter vsebujejo teoretični in praktični del.

Usposabljanje delavcev Občine za izvajanje načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki izvaja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje z IC Ig.

1.3 Vaje zaščite in reševanja

Z vajami se preverja ustreznost načrta in usposobljenost sil za zaščito in reševanje. Vaje se pripravljajo in izvajajo v skladu z navodilom o vajah sistema zaščite in reševanja.

Vaje manjšega obsega, npr. štabne vaje (preigravanje napisanega scenarija), preverjanje sistema zvez, obveščanja, mobilizacijskega časa idr., se izvaja po možnosti enkrat letno, če pa to ni mogoče pa vsaj vsaki dve leti.

1.4 Način preverjanja usposobljenosti

Preverjanje usposobljenosti izvajalcev načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki se opravi po izvedenem usposabljanju oziroma vaji. Način preverjanja določi izvajalec usposabljanja oziroma vaje.

1.5 Vodenje evidence o izvedenih vajah in o usposobljenosti izvajalcev

O izvedenih vajah se vodi evidenca. Evidenca o usposobljenosti izvajalcev načrta, delavcev Občine in pripadnikov enot in služb CZ vodi občina in Izpostava URSZR Celje.

2. Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta

2.1 Vzdrževanje

Vzdrževanje načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki za občino obsega ažuriranje, dopolnjevanje in spreminjanje.

2.2 Ažuriranje

Ažuriranje obsega vzdrževanje podatkov glede na čas, prostor in izvajalce.

2.3 Dopolnjevanje

Dopolnjevanje načrta obsega spremembe, ki ne posegajo v zasnovo zaščite, reševanja in pomoči, določeno z načrtom.

2.4 Evidenca sprememb in dopolnitev

Vse spremembe in dopolnitve načrta se morajo evidentirati. Za ažuriranje in dopolnjevanje načrta je pristojen skrbnik načrta, ki tudi vodi evidenco le-tega.

Evidenca ažuriranja in dopolnjevanja načrta zaščite in reševanja se vodi na obrazcu, ki je priloga tega navodila.

Načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki za občino se pregleda in po potrebi spremeni zaradi spremembe ocene ogroženosti ali spremembe razpoložljivih sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč oziroma najmanj vsakih pet let. Pri tem se morajo upoštevati nova spoznanja stroke in izkušnje, pridobljene pri ravnanju ob nesrečah in na vajah zaščite, reševanja in pomoči.

2.5 Razdelitev

Sprejet načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči prejmejo vsi izvajalci ter Izpostava URSZR Celje.

3. Seznam prejemnikov načrta

Načrt ukrepanja je izdelan v dveh izvodih (št. evidence od 01 do 02) in kopiran na CD-ju oz ključku.

Kopije prejmejo organizacije, klubi in društva določena po načrtu, kot organizacije posebnega pomena oz. nevladne organizacije, ki sodelujejo v sistemu zaščite, reševanja in pomoči v Občini Vransko

Načrt ZIR ob jedrski ali radiološki hranijo:

1. Občina , arhiv občinske uprave, številka 01;
2. Uprava RS za zaščito in reševanje – Izpostava Celje

Seznam prejemnikov načrta ob jedrski ali radiološki nesreči:

Zp /št.	Naziv prejemnika	Oblika prejema (CD, DVD, USB ključ, vezan načrt)	Oseba, ki je vročila načrt
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			

(evidenčni list)

OBRAZEC
O EVIDENTIRANJU AŽURIRANJA IN DOPOLNJEVANJA
NAČRTA ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI

Zp. Št.	Oznaka – šifra dokumenta – priloge	Naziv dokumenta - priloge	Delo – opravljena sprememba	Datum ažuriranja	Ime in priimek	Podpis	Opomba